

تحریف بی‌بی‌سی برای توجیه یک ترور

بی‌بی‌سی با تقطیع مصاحبه مکتوب فریدون عباسی، مدعی شده بود با وجود فتوای رهبر درباره سلاح هسته‌ای، محسن فخری زاده در ارتباط با آن سیستمی ایجاد کرده بود. این درحالی است که عباسی به صراحت می‌گوید فعالیت‌های دفاعی شهید فخری زاده منجر به راه‌اندازی سازمان پژوهش‌های نوین

✄ **آرش خلیل‌خانه**؛ شهید محسن فخری‌زاده یکی از مؤثرترین و کلیدی‌ترین افراد و مدیران در حوزه‌صنعت دفاعی و هسته‌ای کشور بود که نقشی بی‌بدیل در توسعه فناوری‌های نوین و پیشرفته‌را طی دودهه گذشته در این حوزه ایفا کرد. با این حال

او تازمان شهادتش شخصیت و چهره‌ای ناشناخته برای مردم بود؛ چون اولاً فردی بود که بی‌ادعا و برای اهدافی والا تلاش می‌کردو قصد خودنمایی و در مرئی و منظر قرار گرفتن نداشت و دوم آنکه حساسیت و اهمیت کارش در سطحی بود که

بود: کدام استاد دانشگاهی بود که از آقای فخری زاده در زمینه‌های مختلف فیزیک، شیمی، مکانیک، متالورژی و... کمک خواسته باشد و ایشان به او امکانات ندهد؟ اسم تشکیلاتی که این‌اواخر دست آقای فخری زاده بود سازمان پژوهش‌ها و نوآوری دفاعی یا پژوهش‌های نوین دفاعی بود. این یعنی اگر کسی بخواهد در نوآوری دفاعی کار

لازمه‌اش رعایت مسائل طبقه‌بندی و امور حفاظتی و امنیتی و البته پیشبرد اهداف در سکوت بود تا‌از فتنه و تخریب دشمن به‌دور بماند. چه چیز سبب شد تا وی جایگاه اول را در لیست ترور موساد بیابد؟ آیا اکنون در سالگرد شهادت و ترور

فرزند ارشد شهید فخری زاده در گفت‌وگو با قدس از سلوک علمی و اجتماعی پدر می‌گوید

شهادت در مرز دانش

کردن آن و گسترش در کل کشور بود تا این دانش و فناوری بومی و مانا شود.

بنابراین جای امیدواری است که این علوم و توسعه فناوری ادامه پیدا خواهد کرد، اما مسئله‌ای که وجود دارد، در بهره‌مندی از آورده‌ها و دستاوردهای شهید فخری‌زاده، نوع نگاه مسئولان و مردم به آن است. اگر شناخت و درک درست و دقیق نسبت به فعالیت‌ها و طرح‌های شهید فخری‌زاده نهادینه شود، حداقل در زمینه‌هایی که عمومی است، من کاری به طرح‌ها و برنامه‌های نظامی و دفاعی و هسته‌ای که طبقه‌بندی است، ندارم، در آن بخش که کارهای ایشان در خدمت جامعه بود، مثل ورود ایشان به حوزه تولید و ساخت واکنس پس از همه‌گیری کرونا و پروژه‌های مختلف در حوزه بیوتکنولوژی و فناوری‌های نوین، معرفی و شناساندن این برنامه‌ها به جامعه و حمایت از این طرح‌ها می‌تواند کمک کند که ما در وهله اول از این طرح‌ها که نعمت هستند محروم نمانیم و این مسیر را کامل کنیم و در وهله دوم آن هدف بالاتری که دشمن داشت- که متوقف کردن پیشرفت کشور ما بوده- را خنثی کنیم.

کلید اول این مهم را ما با هوشمندی بسیار بالا و دقت نظر و حکمت بی‌بدیل در بیانات رهبر معظم انقلاب تنها یک روز پس از شهادت پدر دیدیم که فرمودند: «همه کارهای علمی و فنی شهید فخری‌زاده در اموری که بدان اشتغال داشت باید ادامه پیدا کنه». این را اگر آویزه گوشمان کنیم و بدان توجه داشته باشیم به‌طور قطع عقب نخواهیم ماند و به اهداف غایی که شهید و همکاران و یاران ایشان داشتند خواهیم رسید.

■ **یک نکته در مورد شهید**

فخری‌زاده برجسته و قابل توجه است و آن چندوجهی بودن کارهای علمی و ورود ایشان به حوزه فناوری است؛ از صنایع دفاعی و موشکی گرفته تا حوزه بیوتکنولوژی، صنعتی، پزشکی و حتی دانش فناوری هسته‌ای.

ایشان چطور و از چه زمانی در حوزه فناوری‌های نوین به این بینش و اقدام در حوزه‌های مختلف و وسیع علمی رسیدند؟

پدر مسیر و

■ برخی وقایع وقتی از آن فاصله می‌گیریم و بعد از مدتی بدان نگاه کنیم تحلیل دقیق‌تر و واضح‌تری از آن بدست می‌آوریم. اکنون که یک سال از ترور پدر شما می‌گذرد به نظر شما رژیم صهیونیستی از این ترور چه هدفی را دنبال می‌کرد و انتظار داشت با حذف فیزیکی شهید فخری‌زاده چه اتفاقی رخ دهد؟

آنچه مفهوم دشمن را تعریف می‌کند، متخاصم بودن و مخالفت او با اصل نظام جمهوری اسلامی و در نتیجه مخالفت و دشمنی با اهداف و منافع، دستاوردها و هرگونه پیشرفت نظام و کشور ماست. در دنیای امروزی آنچه بیشترین تأثیرگذاری مثبت را در موفقیت و پیشرفت کشورها و سبقت گرفتن از هم دارد، علم است و در علوم آنچه بیشترین تأثیر را دارد، فناوری‌ها و دانش نوین است و در دانش نوین آنچه برتری دارد علوم و به صورت پیشرو حاصل می‌شود.

بنابراین دشمن از رشد علمی کشور ما به ویژه در علوم و فناوری‌های نوین و پیشرفته به شدت ناراحت و نگران می‌شود و تلاش دارد به هر شکل ممکن مانع و سدا ره ورود و پیشرفت ما در این حوزه‌های فناوری و علوم بشود، چون کشوری که در این حوزه‌ها پیشگام شود، دیگر به راحتی وابسته نمی‌شود و زیر بار استعمار نوین نمی‌رود و فشارهایی که بر او وارد می‌کنند، بی‌اثر خواهد شد.

حالا کشوری مثل جمهوری اسلامی ایران که توسط فردی مثل شهید فخری‌زاده به سراغ علوم و فناوری‌هایی می‌رود که برای خود دشمنان ما هم جدید است و آن‌ها هم هنوز بر این علوم تسلط کامل ندارند، اینجاست که برای دشمن غیر قابل تحمل می‌شود؛ چرا که می‌بیند موضوع از ایجاد مانع در برابر پیشرفت جمهوری اسلامی ایران گذشته و کشور ما در برخی حوزه‌ها از آن‌ها هم جلوتر رفته است.

کشوری که تعریف کننده یک علم و دانش یا فناوری باشد، آن موقع در دنیا اوست که ادبیات آن علم را تدوین و تعریف می‌کند و کشور ما در بسیاری از حوزه‌های دانش و فناوری نوین به این سطح رسیده است. اینجاست که دشمن چاره‌ای نمی‌بیند جز آنکه به سراغ حذف افرادی برود که یک کشور مثل ایران را به این سطح و قدرت می‌رسانند.

■ **به نظر شما آن‌ها با حذف شهید فخری‌زاده به هدفی که انتظار داشتند و تعریف کرده بودند، رسیدند؟**

این موضوع چند بخش دارد. بخش اول این است که ما نمی‌توانیم منکر شویم با حذف شهید فخری‌زاده دشمن آسیب‌های جدی وارد کرد. ایشان در علوم مختلف صاحب نظر و سبک بودند و در زمینه فناوری به خصوص فناوری‌های برتر و نوین که از آن با نام «های‌تک» یاد می‌شود، کارهای زیادی انجام دادند.

اما به هر حال یکی از کارهای اساسی شهید فخری‌زاده این بود که در علوم و فناوری‌هایی که به این نتیجه می‌رسیدند، باید به دنبالش رفت و آن را ایجاد و در کشور نهادینه کرد، یکی از برنامه‌ها و اقدامات ایشان توسعه آن دانش در کشور و تربیت شاگردان و دانشمندانی که این هدف را دنبال کنند و حتی خروج آن علم و طرح از سازمان خودشان به سمت فرا سازمانی

۲۹م

۲۰ سال سر لیست ترور

بازتاب

کند، گستره وسیعی از علم و فناوری را لازم دارد. هسته‌ای، موشکی و الکترونیک و... خود به خود از دل این بیرون می‌آید. منتها تحفظ ما در باره سلاح هسته‌ای بر اساس فتوای صریح رهبر معظم انقلاب بر حرمت سلاح هسته‌ای کاملاً مشخص است و فخری‌زاده این سیستم را ایجاد کرده بودو مسئله‌اش هم فقط دفاع از کشور خودمان نبود.

ناجوانمر دانه او دشمن به هدف خود رسیده‌است؟ این‌ها پرسش‌هایی است که در گفت‌وگو با فرزند شهید فخری‌زاده از وی جویا شده‌ایم. مشروح این گفت‌وگو با محمد مهدی فخری‌زاده را در ادامه بخوانید.

به ایمان و اعتقاد راسخ پدر باور داشتیم. دوم اینکه وقتی مسیر الهی و با هدف خدمت بود، ما هم خودمان را به ایشان نزدیک می‌کردیم تا بهره‌ای هم نصیب ما بشود.

■ **شهید فخری‌زاده سال‌های طولانی در حوزه صنایع دفاعی و نظامی و برنامه موشکی با شهید طهرانی مقدم همکار بودند، سپس چندین سال مدیریت سازمان پژوهش و نوآوری‌های دفاعی را برعهده داشتند و سال‌ها نیز در حوزه بیوتکنولوژی یک مرکز مطالعات و تحقیقاتی را هدایت می‌کردند. ورود ایشان به حوزه فناوری هسته‌ای چطور و از چه زمان رخ داد؟** اینجا یک سوء برداشت شکل گرفته؛ اینکه شهید فخری زاده در سال‌های اخیر وارد حوزه هسته‌ای شد، اما واقعیت این است که ایشان از ابتدا در حوزه فناوری هسته‌ای کار می‌کرد. همان‌طور که گفتیم ایشان از ابتدا برای کار در حوزه هسته‌ای هدف‌گذاری کرده بود و در حقیقت کارهای دیگر در صنعت دفاعی، بیوفناوری و صنعتی و ... در حاشیه موضوع هسته‌ای وارد دایره کارهای ایشان شده بود.

■ **نشریه فارن پالیسی چند سال قبل نام ایشان را در میان ۵۰۰ نفر از افراد قدرتمند جهان قرار داد که به واسطه تأثیر ایشان بر توان دفاعی کشور و ورود ایران به حوزه فناوری‌های نوین و باشگاه کشورهای صاحب نفوذ و قدرت بود. واکنش شهید فخری‌زاده به این اتفاق چه بود و شما به عنوان خانواده از شنیدن این خبر چه حسی داشتید؟** این موضوع دو وجه دارد. اولاً این چیزها به هیچ وجه برای ایشان مهم نبود. مثلاً آن موقع که این گزارش منتشر شد ما هیچ گاه از خود ایشان درباره‌اش چیزی نشنیدیم. بعد‌ها از طرف و آن طرف و به خاطر نداریم خودمان دیدیم یا کسی به ما گفت و از ایشان جویا شدیم، طوری از موضوع عبور کردند که موضوع اهمیتی ندارد. برای ایشان مهم نبود که چه کسی و چطور او را قضاوت می‌کند. هدفی مهم‌تر و والا داشت و در مسیری حرکت می‌کرد که نتیجه‌اش هم مشخص شد. شاید اگر این حرف‌ها را یک سال قبل و پیش از شهادت ایشان می‌زدیم، خیلی‌ها آن را توهم و بزرگ نمایی تلقی می‌کردند، اما وقتی مسیر منتهی به شهادت می‌شود، دیگر چیزی نیاز به اثبات ندارد. این در مورد همه شهدا صدق می‌کند. کسی که به درجه شهادت می‌رسد معلوم است یک چیزهایی را دیده و درک کرده است و مسیر را پیدا کرده که نقطه نهایی و غایی او به شهادت ختم شده است.

موضوع مسیر و هدف که در مورد شهید فخری‌زاده عرض کردم، مصداقش همین جاست. این عزیزان در مسیری قدم گذاشته‌اند که ختم به شهادت شده، حالا هر کجا که مسیر ختم به شهادت شود یعنی بهتر ین نقطه پایانی و از آن بهتر نداریم. به قول سعدی شیرازی که پدر این بیت ایشان را بسیار می‌خواند: «بی حسرت از جهان نرود هیچ کس به در، الا شهید عشق به تیر از کمان دوست».

ولی ما شاید آن زمان درون خودمان احساس غرور می‌کردیم، ولی امکان بروز و ظهوری در این مسئله نداشتیم؛ چون کارهای پدر طبقه‌بندی بود و حتی آن زمان اگر برخی مواقع از ما پرسیده می‌شد با ایشان نسبتی داریم گاه ما انکار هم می‌کردیم. در کل برای کسی که ناشناخته‌ی زندگی کرده و ادامه داده بود این مسائل هیچ اهمیت و ارزشی نداشت.

ایشان یک جمله‌ای داشت که اگر درست تحلیل و تشریح نشود ممکن است ذهن را منحرف کند. گهگاه در میان اقوام و دوستان کسانی بودند که وقتی از موضوع ترور و تهدیدها با خبر می‌شدند با نیت خیرخواهانه به پدر می‌گفتند دست بردار و این کارها را کنار بگذار و به افراد دیگری بسپار، سرانجام تورا خواهند زد!

ایشان در پاسخ می‌گفت دشمن می‌خواهد مرا حذف کند تا کارم ناتمام بماند، اگر من خودم کار را کنار بگذارم دشمن را به هدفش رسانده‌ام. او همچنین در پاسخ به ما که می‌پرسم به نظر شما رمز حفظ مسیر شهید فخری‌زاده چیست و چگونه باید طی طریق شود؟ مطرح می‌کند: رمز آن به نظر من همان توکل است. نیت خالصانه و بعد توکل. اینکه اول اهداف مادی و خوشامد این و آن را کنار بگذاریم و نیتمان را در راه خدمت به خداوند و خلق خدا قرار دهیم. آن زمان است که خداوند هم راه را باز می‌کند و هم مجهولات را معلوم می‌کند.

خدا بود و این توکل کمک می‌کرد که ایشان اگر هدفی داشت چون قربهٔ إلی الله بود، حتماً او را به نتیجه درست می‌رساند. در زمینه فناوری ایشان یک عقیده داشت و آن باور به شعار «ما می‌توانیم» بود. هیچ موردی وجود نداشت، حتی مواردی که برای خیلی از دوستان و همکاران ایشان غیر قابل باور بود که تحقق یابد و ابرقدرت‌ها روی آن کار می‌کردند، که ایشان بپذیرد ما نمی‌توانیم به آن ورود کنیم و موفق شویم.

شهید فخری‌زاده همواره با قاطعیت و باور قلبی

در همه برنامه‌ها می‌گفت ما بدون کمک و دانش خارجی‌ها می‌توانیم در هر زمینه‌ای موفق شویم، به شرط آنکه باور قلبی و پشتکار و پایداری داشته باشیم. این «ما می‌توانیم» در کنار آن توکل و ایمان قلبی و پشتکار و مدد الهی همیشه نتیجه می‌داد و در همه برنامه‌هایی که ایشان مدیریت، اجرا و هدایت آن را بر عهده داشت، ما همیای کشورهای پیشرفته و ابرقدرت جهان حرکت کردیم.

■ **از توکل و باور قلبی شهید فخری‌زاده صحبت کردید. ایمانی که به نظر می‌رسد با وجود اینکه شهید فخری‌زاده می‌دانست در معرض خطر است و در لیست ترور رژیم صهیونیستی و منافقین قرار دارد، اما هیچ گاه محافظه‌کار نشد و بدون هراس در مسیر خودش گام برداشت، شما به عنوان خانواده ایشان با این تهدید همیشگی و این واقعیت که همواره امکان شهادت پدر وجود دارد، چگونه کنار می‌آمدید؟**

بیش از ۲۰ سال بود که ما با موضوع امکان و احتمال ترور پدر به صورت شبانه‌روز زندگی می‌کردیم. ایشان ۲۰ سال اولین نفر و در صدر لیست ترور رژیم صهیونیستی بودند. ما به مرور متوجه این موضوع شده بودیم و این موضوع همواره با زندگی ما عجین بود. هیچ معلوم هم نبود که چه زمانی این اتفاق رخ دهد. یعنی هر روز برای ما روزی بود که ممکن بود این اتفاق رخ دهد و روز موعود باشد. ولی دو اتفاق در این میان برای ما کمک کننده و مهم بود که تحمل و هضم و درک این وضعیت را آسان می‌کرد.

یکی این بود که مسیر پدر را می‌دانستیم. اینجا لازم است این را بگویم که شهید فخری‌زاده به مسیر اعتقاد داشت نه هدف و محقق بود وقتی در مسیر درست قدم برداری و بمانی حتماً به هدف درست خواهی رسید و در هر نقطه هم که متوقف شوی باز به بهترین نتیجه ممکن رسیده‌ای.

آن مسیر برای ما شناخته شده بود و

ایشان پرس و جو می‌کردیم و پدر هم خیلی خلاصه در حدی که سؤال ما را بی پاسخ نگذارد، جواب می‌داد. اما هیچ کدام از این اتفاق‌ها شهید فخری‌زاده را از مسیرش منحرف نکرد و عقب نینداخت، نه اینکه برای ایشان مهم نبود و بی دقتی می‌کرد یا به موضوع اهمیت نمی‌داد، ایشان به مسائل امنیتی اهمیت می‌داد؛ زیرا مأموریت‌هایی داشت که مهم بودند و باید انجام می‌شد، ایشان در کنار نگاه فرامادی و اعتقادی که داشت، جریان طبیعت را هم پذیرا بود و اقدامات لازم امنیتی را انجام می‌داد، ولی اینکه مسائل امنیتی منجر شود به اینکه در کارش سست شود به هیچ عنوان اتفاق نمی‌افتاد.

اینجا برخی حرف‌ها و روایت‌ها هست که باید حواسمان باشد خلط میحث نشود. اینکه بعضی‌ها می‌گویند ایشان طالب شهادت بود و کارهایی می‌کرد که شهید بشود و از این قبیل حرف‌ها درست نیست. این فرق دارد با آنکه فرد در خطر قرار بگیرد، ولی از راهش منحرف نشود!

آزیرجام ناراحت بود

دکتر محمودرضا آقامیری رئیس دانشکده هسته‌ای دانشگاه شهید بهشتی در گفت‌وگوی برنامه شنبه شب جهان آرا گفت: شهید فخری‌زاده از برجام ناراحت بود و از توافق، چندان رضایت نداشت؛ معتقد بود می‌تواند اثراتی روی فعالیت‌های هسته‌ای کشور بگذارد که دیدیم این‌گونه شد و برجام موجب عقبگرد بدی شد و جایی مثل اراک، امکان بازگشت هم ندارد.

در حاشیه

پیش‌بینی

شهید فخری‌زاده

از وقوع یک

حادثه زیستی

پیش از کرونا

احمد کریمی مدیر پروژه واکنس فخر با اشاره به اینکه آق‌های علمی شهید فخری‌زاده مرزشکنانه بود، گفت: واکنس فخر که چندی پیش مجوز گرفت حاصل مدیریت و آینده‌نگری شهید فخری‌زاده بود این دانشمند ارزشمند کشورمان ۶ ماه پیش از ورود کرونا پیش بینی کرده بود که یک حادثه زیستی در جهان اتفاق خواهد افتاد؛ بنابراین در شهریور سال ۱۳۹۹ واکنس را ارائه کردیم و نخستین پلترمف کشته شده وپروس بود. در جریان تولید واکنس فخر پس از تست‌های اولیه حیوانی، شهید فخری زاده اصرار داشت واکنس به ایشان تزریق شود، اما پس از شهادت، نخستین تست فخر را روی فرزند شهید فخری زاده انجام دادیم.